

Tratu onez

Ordezkariek prestatzeko agenda

NAFARROAKO FORU KOMUNITATEKO IKASTETXEETAN
BIZIKIDETZA HOBETZEKO VI. KANPAINA

Nafarroako
Gobernua

Tratu onez

Ordezkariek prestatzeko agenda

NAFARROAKO FORU KOMUNITATEKO IKASTETXEETAN
BIZIKIDETZA HOBETZEKO VI. KANPAINA

Nafarroako Gobernua
Hezkuntza Departamentua

Izenburua:

TRATU ONEZ. Ordezkariek prestatzeko agenda.
Nafarroako Foru Komunitateko ikastetxeetan bizikidetza hobetzeko VI. Kanpaina.

Egilea:

Bizikidetzarako Aholkularitza. Hezkuntza Departamentua

© NAFARROAKO GOBERNUA
Hezkuntza Departamentua, 2012

Diseinua eta maketazioa: proyectos@anacobo.com

TRATU ONEZ

*Egundoko ahalmena dugu
min egiteko, baina
besteei zoriontsu izaten
laguntzeko ere bai.
Zurea da aukera!* 😊

AUSART
ZAITEZ
OZEN
ESATERA:

- Ez naiz isilduko.
- Ez diot inori min egingo, ezta min egiten duenari ere.
- Nire ikaskiderik ez da gaizki pasatzen eta bakarrik egonen, nik lagunduko diot.
- Inor mindu badut, sentitzen dut, ez nintzen konturatzen.
- Nire burua defendatzeko ez dut inor zertan eraso, orain badudalako ulertzen eta babesten nauenik.
- Ez zaitetz gehiago gorde gaizki pasatzen ari zarelako: ni zurekin nago.
- Ez nekien min egiten ari nintzenik, ez dut berriz eginen.
- Ni ez naiz erruduna, inork ez du niri min egiteko eskubiderik.
- Zoriontsua izateko eskubidea eta betebeharra dut.
- Oraintsu konturatu naiz nire isiltasunaren ondorioez.
- Ez diot inori eginen besteek niri egitea gustatzen ez zaidana.

[Oraindik gai ez bazara, zure kolkorako esan]

DATU PERTSONALAK ETA IKASTETXEAREN DATUAK:

Izen-abizenak:

Helbidea:

Herria:

Etxeko telefonoa: Sakelako telefonoa:

Posta elektronikoa:

Ikastetxea:

Kurtsua:

Aurkezpena

Ordez kari maitea:

Zure lagunek beren ordezkari izateko hautatu zaituzte, zorionak! Horrek esan nahi du zutan konfiantza dutela, eta horrek, seguru, bai harrotasun bai erantzukizun handia emanen dizu. Eta agian beldur pixka bat ere bai: ongi egiteko gauza izango ote naiz?, hala ariko zara sobrare zeure buruan...

Inor zutaz fidatzea gauza ederra da; denbora joan ahala ikusiko duzu fidagarritasuna ate gehien irekitzen dizkigun ezaugarri pertsonaletako bat dela. Orain zure taldeak zutan jarri du bere konfiantza.

Hona hemen, beraz, material hau, ordezkari serio eta baliagarria izateko prestatuz joateko, zure klaseak behar duen bezalakoa. Jo gogotik orain hasi behar duzun egitekoan.

Eskerrik asko, bada, izan duzun dispo nibilitateagatik zure lagunek eskuetaratu dizuten eginkizuna zure gain hartzeko.

José Iribas Sánchez de Boado
Hezkuntza Kontseilaria

Aurkibidea

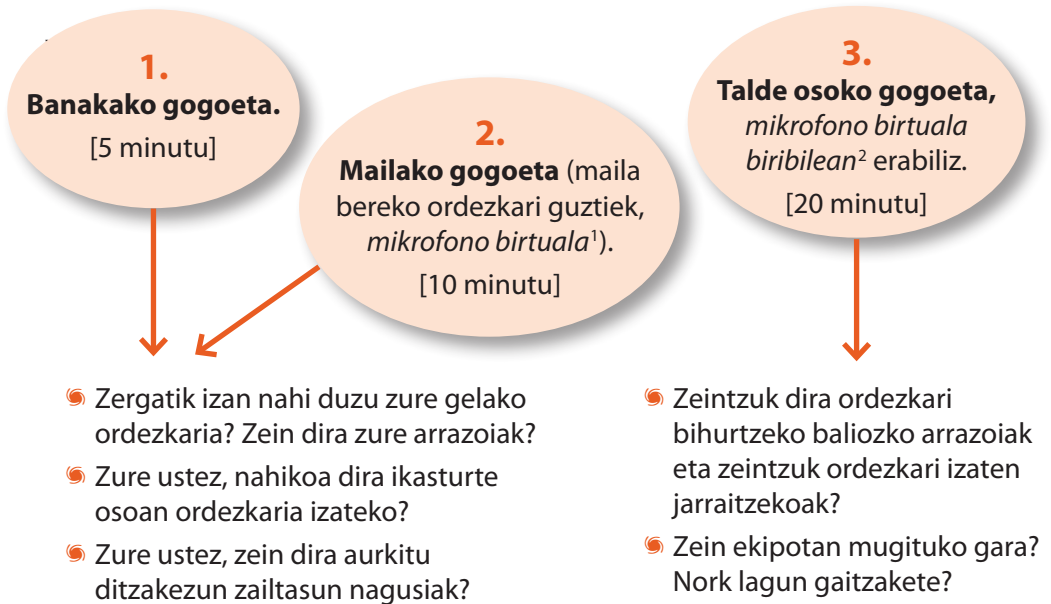
A. Ordezkarien motibazioak	9
B. Ordezkarien profila	11
C. Borondatezko lana	15
D. Zein egoeratan esku hartu behar duten ordezkariek	21
E. Jazarpena (<i>bullying</i>)	29
F. Gatazka baten aurrean	39
Agenda	45
Kontaktu interesgarriak	147

A. Ordezkarien motibazioak

ORDEZKARIENDAKO ARIKETAK

Garrantzitsua: iritzien, sentimenduen... munduan ari gara, beraz erantzunak pertsonalak dira beti.

Honela egingo dugu lan:

1. Mikrofono birtuala: Mikrofono baten antzeko objektu bat, eskurik esku pasatuko dena. Objektu hori eskuan duenak bakarrik hitz egin dezake. Mikrofonoa pasatzeko, aldez aurretik adostutako keinua eginen da, adibidez, hitz egin berri duenari begira eskua luzatzea.

2. Mikrofono birtuala biribilean: Parte-hartzaileak biribilean eseriko dira eta mikrofono birtuala pasatzen joanen dira, beti eskuinean dutenari emanen diotelarik. Mikrofonoa duenak bakarrik hitz egin dezake eta parte hartu ondoren eskuinekoari pasatuko dio; honek hitza hartu dezake edo ez, ez badu nahi, eskuinekoari pasatuko dio mikrofonoa, eta hala hurrenez hurren.

B. Ordezkarien profila

Honela egingen dugu lan:

LEHEN ZATIA:

Galdera honi erantzunen diogu: **nire ustez, nolakoa izan behar du ordezkarri on batek?** Ezaugarri bat birziklatutako paper batean idatzi eta arbelean itsatsiko dugu. Nahi beste ezaugarri idatzi eta itsatsi ditzakezu.

BIGARREN ZATIA:

Idatzitako ezaugarri pertsonalak talde handian ordenatuko ditugu, itsatsitako paperak arbelaren barruan tokiz aldatuz. Errepikatutakoak batera paratuko ditugu. Garrantzitsuenak aukeratuko ditugu. Guztiok solas egingen dugu, horretarako *tenis pilota* baliatuta³.

Ezaugarriak irakurriko ditugu, badaezpada eta ezer ez ahazteko beste pertsona batzuen iritziak ere irakurriko ditugu, eta ondoko galderei erantzunen diegu:

Proposatutako ezaugarri guztietatik,

- a) Zeintzuk dira garrantzitsuenak?
-
-
-
-
-

3. Tenis pilota: Hitza emateko beste modu bat. Ariketa zuzentzen duenak pilota eramane du eta hitz egin nahi duenari pasatuko dio. Pilota beti zuzendariak pasatu dezake edota parte-hartzaileek batak besteari pasatu diezaioke.

b) Zeinetan izan ditzaket zailtasunak?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

c) Zer egiten ahal dut zailtasun horiek gainditzeko?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BESTE PERTSONA BATZUEN IRITZIAK:

Ikasgelako ordezkari on baten lanerako lagungarri izan daitezkeen **ezaugarri pertsonalak**:

- Malgua da bere ideiei dagokienean. Aldatzeko gai.
- Arduratsua.
- Enpatiaduna.
- Pazientziaduna. Itxaroten daki, ez da bere onetik ateratzen.
- Sekretuak gordetzeko gai.
- Modu aktiboan entzuten du.
- Ongi hartzen ditu kolpe txarrak.
- Errespetuz jokaten du. Beste pertsona baldintzarik gabe eta haren guztiarekiko errespetuz onartzea.
- Objektiboa. Arazoak ahalik eta ikuspegi gehienetatik begiratzen saiatzen da.
- Zintzoa.
- Konfiantza sortzeko gai da.
- Ez du epaitzen.
- Baikorra.
- Argi ditu bere eginkizuna eta bilatzen dituen helburuak.
- Emozioak eta sentimenduak adierazten laguntzen du. Badaki adierazpen horiek jasotzen. Emozio adierazpenekiko sentibera da.
- Arrakastarekiko sentibera da gauzak ongi doazenean.
- Manipulatzeko zaila da.
- Gatazkei buruz zer edo zer daki.

Gatazketan:

- Inpartziala da. Horretarako gai da. Gatazka ebazteko jarduten du, baina inoren alde jarri gabe.
- Aldeen eskariei seriotasunez erantzuten daki.
- Bitartekotza prozesuan ez du epaitzen.
- Ez du aldeen ordeaz erabakirik hartzen, haiek erabaki dezaten laguntzen du.
- Bere burua ez du emaitzen erantzuletzat, prozesuaren erantzuletzat baizik. Aldeen esku uzten du ebazpenaren erantzukizuna.
- Kontzienteki uko egiten dio aldeen erabakiei eta iritziei buruzko epaiak emateari, ez du epaitzen.
- Bere iritzia eman gabe entzuten daki.
- Kontzienteki ikuspegi baikorra hartzen du aldeen gaitasunarekiko.
- Aldeek ezin dutenean gaia argitu, horretan laguntzen die. Ez da itotzen.
- Gatazkaren oraingo eta hemengoari erreparatzen dio. Gehiago lantzen ditu oraingoa eta hemengo egoera gatazkatsua baino.
- Lehenaldiari buruzko azalpenak entzuten ditu orainaldia ulertzen laguntzen dutelako.
- Apala da, bere interpretazioa ebazpenaren zati bat baino ez da.
- Emaitza arrakastatsua izateari baino garrantzi handiagoa ematen dio aurrerapausoak ematen joateari.

C. Borondatezko lana

ORDEZKARIAK BOLUNTARIOAK DIRA

Zure ikaskideekin mintzatu ondoren erantzun behar dituzu galdera hauek. Ariketaren bukaeran beste pertsona batzuek emandako erantzunak paratu ditugu. Ez dituzu "txuleta" gisa erabili behar; ikusiko duzu nola aurkituko dituzun erantzun interesgarriak zure buruko eta bihotzeko liburutegiak arakatzen badituzu. Gero atzekoa begiratu eta beste pertsona batzuen iritziak ikusiko dituzu: dagoeneko gai hauek landu dituzten zu bezalako neska-mutilen iritziak.

1. Zer da boluntario izatearen kontu hori?.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Jendea, zergatik egiten da boluntario? Ezagutzen duzu boluntariorik? Ezagutzen duzu boluntariorik esperientziaren bat?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Zuen taldearen ustez, zer egiten dute boluntarioek?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Boluntarioa, zer ez da?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Zure ustez, ikastaldeko ordezkaria izatea boluntarioa izateko modu bat da?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BESTE PERTSONA BATZUEN IRITZIAK:

Zer da boluntario izatearen kontu hori?

- * Zure denbora librea lana edo ikasketak ez diren gauzetan ematea.
- * Norberaren onura bilatu gabe lan egitea, arlo ezberdinetan, jarraitutasunez.
- * Gizarte interesen alde lan egitea. Pertsonen alde lan egitea.
- * Egitasmo baten barne lan egitea.
- * Arazoen iturriak mozten saiatzea, eta ez bakarrik jarduera edo ekintza konkretu batean lan egitea.
- * Benetan sinestea beste pertsoneri laguntzeko gaitasuna duzula... eta horren arabera jardutea.
- * Benetan sinestea pertsona talde bat ongi egon dadin taldeko kide guztiek egon behar dutela ongi.

Boluntario izateari buruzko lau ideia.

- * *Erabaki libre baten ondorio da.* Erabaki etiko, pertsonal, doakoa, ordainetan ezer espero ez duena.
- * *Solidaritatega.* Beste pertsonak eta haien duintasuna errespetatzea eta berekoikeriaren kontra borrokatzea. Ekintza boluntarioa konpromiso solidarioa da, gizartearen egoera edo talde konkretu batena hobetzea helburu duena.
- * *Ekintza.* Jardun konkretua eskatzen du.
- * *Antolamendua.* Boluntarioek taldean lan egiten dute.

Jendea, zergatik egiten da boluntario?

- * Arrazoi ideologiko, etiko, erlijiosoak...
- * Bestelako arrazoiak edo beharizan pertsonalak.
- * Ematearren eta jasotzearren.
- * Beste pertsona batzuei laguntzeko.
- * Pertsona ahulenak defendatzeko.
- * Injustiziaren kontra borrokatzeko.
- * Mundua aldatzeko.
- * Suminduta daudelako.

Zer egiten dute boluntarioek?

- * Ikertu.
- * Informatu eta sentiberatu.
- * Orientatu eta aholkua eman.
- * Hezkuntza.
- * Salatu eta erreklamatu.
- * Bitartekoak bildu.
- * Laguntza eta arreta zuzena eman.
- * Planifikatu eta kudeatu.

Boluntario lanaren esparruak:

- * Soziala.
- * Kulturala.
- * Hezkuntzako.
- * Ingurumena.
- * Osasuna.
- * Herritarren parte-hartzea.
- * Kolektiboen sustapena.
- * Giza eskubideak.
- * Nazioarteko lankidetzak.
- * Larrialdiak eta hondamendiak.
- * Garapen sozioekonomikoa.
- * Aisialdia.

Pertsona boluntarioa ez da:

- ✗ Norberaren onura bilatzen duena.
- ✗ Beste zer eginik ez duena.
- ✗ Boteretsuen lagun den norbait.
- ✗ Sistemaren nahiak lehenesten dituena.
- ✗ Bakarrik lan egiten duena.
- ✗ Ezkorra.

ZU IKASGELAKO ODEZKARIA ZARA

Boluntario zarela esaterik baduzu?

Honi guztiari buruz apur bat hausnartu eta gero ikaskideekin parteka ezazu. Gogoeta egiteko, marka ezazu laukitxoak uste baduzu ezaugarri hori baduzula:

- Besteak (denak) errespetatzen dituzu.
- Jendearen alde arituko zara.
- Laguntzea gustuko duzu. Egin nahi duzu.
- Ahulak defendatzea gustatzen zaizu. Egin nahi duzu.
- Injustiziaren kontra borrokatu nahi duzu.
- Mundua aldatu nahi zenuke.
- Injustiziak sumintzen zaitu.
- Baikorra eta alaia zara.
- Lagunkorra zara.
- Jakiteko eta gauzak egiteko gogoia duen norbait zara.
- Elkar ongi tratatzea gustatzen zaizu.
- Zure denbora librea lana edo ikasketak ez diren gauzetan emanen dituzu.
- Zure onura bilatu gabe lan egingen duzu, arlo ezberdinetan, jarraitutasunez.
- Gizarte interesen alde lan egingen duzu, pertsonen alde. Zure ikaskideen alde lan egingen duzu. Haien ordezkari arituko zara zuzendaritza taldearen eta irakasleen aurrean.
- Egitasmo baten barne lan egingen duzu.
- Arazoen iturriak mozten saiatuko zara, eta ez duzu bakarrik jarduera edo ekintza konkretu batean lan egingen.
- Benetan sinesten duzu besteei laguntzeko gaitasuna duzula... eta horren arabera jardungo duzu.
- Benetan sinesten duzu pertsona talde bat ongi egon dadin taldeko kide guztiek egon behar dutela ongi.
- Libreki aukeratu duzu egitea.

Ikastaldeetako ordezkarien berariazko ezaugarriak:

- Objektiboa zara.
- Arduratsua zara.
- Fidagarria zara.
- Konfiantza eragiten duzu.
- Manipulatzeko zaila zara.

D. Zein egoeratan esku hartu behar duten ordezkariak

ZER EGIN BEHAR DUT EGOERA HAUETAN?

- a) *Nire ikasgelara ikaskide berri bat iristen denean.*
- b) *Nire ikaskide bat gaixotzen denean.*
- c) *Ikaskideek eskatzen badidate taldearen izenean irakasleei zerbait esateko.*
- d) *Irakasle baten jokabideak arduratzen gaituenean.*
- e) *Batzar bat zuzendu behar dudanean.*
- f) *Gure ikastetxean zerbaitek ez duela behar bezala funtzionatzen ikusten dugunean.*
- g) *Diskriminazio portaera bat (matxista, homofobia, arrazista, xenofobia...) edo biolentzia eragin dezakeen portaera bat ikusten dugunean.*
- h) *Nire ikaskideetako bat gaizki pasatzen ari dela ohartzen banaiz.*
- i) *Jakiten badut Internet bidez (Tuentin edo Youtuben, adibidez), norbaitekin pasatzen ari direla.*
- j) *Ikaskideren baten gertuko norbait hiltzen denean.*
- k) *Greba deitzen denean.*
- l) *Ikasgelan gatazkaren bat dagoenean.*
- m) *Eta nire ikastetxean jarduerak bultzatu nahi baditut (txapelketak, bidaiak...). Zer bultzatu nahi zenuke zure ikastetxean?*
- n) *Otutzen zaizu beste egoerarik?*

BESTE PERTSONA BATZUEK EMAN ZITUZTEN IRITZIAK:

a) Nire ikasgelara ikaskide berri bat iristen denean:

Galdu samar edo bakarrik senti daiteke, eta gainera triste egon daiteke bere herrialdea utzi behar izan badu familia eta lagunak han utzita. Agian ez daki hemen nola funtzionatzen duten gauzek. Baliteke gurea ez bezalako historia izatea, edo gauza desberdinak ikasi izatea... Gauza hauetakoren bat egiten ahal dut:

- * Apunteak utzi.
- * Ikaskideak aurkezteko dinamika bat antolatu.
- * Bere herrialdeari edo aurreko ikastetxeari buruz galdetu.
- * Ikaskideei eskatu ikasle berriari gure taldean ongi sartzen laguntzeko.
- * Zorionak eman, ikastalde on bat egokitu zaiolako. Taldean parte hartzera gonbidatu eta parte hartzea eskertu.
- * Gaztelaniaz hitz egiten ez badaki ahal dudana azalduko diot eta keinuekin komunikatuko naiz berarekin. Bere hizkuntzako hitz batzuk erakusteko ere eskatuko diot.
- * Nire koadrilarekin ateratzera gonbidatu.
- * ...

b) Nire ikaskide bat gaixotzen denean:

- * Telefonoz deituko diot. Gelakoak arduratuta daudela esanen diot. Laster sendatzeko esanen diot.
- * Arazoa egun bat baino gehiago luzatzen bada edo ospitalera joaten bada, bisita antolatzen saiatuko naiz. Ezin badut bisitatu, telefonoz deitzen saiatuko naiz, horretarako zuzendaritzari ikastetxeko edo institutuko telefonoa erabiltzeko baimena eskatu behar badiot ere.
- * Apunteak bidaltzeko sistemaren bat antolatuko dut. Adibidez, ikasgelan apunterik onenak dituenari baimena eskatuko diot, fotokopiatu eta igortzeko.
- * Irakasleei arazoa jakinaraziko diet eta, ahal badut, gaixo dagoen ikaskidearen telefonoa emanen diet, harekin harremanetan jartzea beharrezkotzat balute ere.

c) Ikaskideek eskatzen badidate taldearen izenean irakasleei zer bait esateko:

- * Lehenengo begiratuko dut eskatzen didatenarekin ados nagoenez.
- * Ados banago nire izenean ere mintzatzen ahal naiz, taldearen ordezkari gisa aritzeaz gain. Ados ez banago esaten ahal dut taldearen izenean hitz egitera natorrela, nire iritzia beste bat izan arren.
- * Begiratuko dut esan behar dudan horrek irakasle taldearekin zerikusia duen; hala bada, tutorearengana edo irakasle jakin batengana joko dut.
- * Pentsatuko dut nola joan eta nola jokatu, betiere, pertsonari errespetua gordez baina gaiarekiko irmoa eta argia izanez.
- * ...

d) Uste badugu irakasle baten jokaera kezagarria dela eta ez badigu jaramonik egiten edota esatera ausartzen ez bagara:

- * Funtsezkoa da kontuan izatea beti errespetatu behar direla pertsonak.
- * Komeni da lagun gaitzakeenarengana jotzea; ordena logikoa hau izaten ahal da: lehenengo tutorearengana, gero ikasketaburuarengana, eta azkenik zuzendariarengana.
- * Zalantzak badituz konfiantzazko heldu bati aholkua eskatuko diot (tutoreari, orientatzaileari...).
- * ...

e) Batzar bat zuzendu behar dudanean:

1. Aurretik:

- * Gaia argi izanen dut.
- * Hitz egiteko txandak antolatuko ditut. Adibidez, norbaitek besoa altxatzen badu, beste ordezkariak arbelean idatziko du haren izena eta hitza emanez joanen gara.
- * Tutoreari astia emateko edo irakasleren batekin hitz egin dezan eskatuko diot. Ziurtatuko dut ikastetxeak onartzen duela gure batzarra.

2. Egiten den bitartean:

- * Jendea isildu arte itxaronen dut hitz egiten hasteko.
- * Esanen dut ordena mantentzea ezinbestekoa dela elkarrizketan aritzeko.
- * Gaia aurkeztuko dut.
- * Hitza ematen hasiko naiz.
- * Proposamenak eskatuko ditut.
- * Beharrezkoa bada, bozkatuko dugu.
- * Batzarra itxiko dut ikaskideei eskerrak emanez.

3. Ondoren:

- * Informo Informatu behar dudana informatuko dut.
- * Akta idatziko dut, neronek eta beste ordezkariak sinatuko dugu, eta ikasgelako kortxoan esekiko dut.

Bi iradokizun: ez dut gainerakoek baino gehiago hitz egingen eta zainduko dut batzarra ordenaz eta errespetuz egin dadin. Lasaitasuna gordeko dut, saiatuko naiz oihu ez egiten eta besteei gauza bera egin dezaten eskatuko diet, bereziki giroa berotzen hasten bada.

f) Gure ikastetxean / institutuan zerbaitek ez duela behar bezala funtzionatzen ikusten dugunean:

- * Komeni da lagun gaitzakeenarengana jotzea; ordena logikoa hau izaten ahal da: lehenengo tutorearengana, gero ikasketa-buruarengana, eta azkenik zuzendariarengana.
- * Zalantzak badituz konfiantzazko heldu bati aholkua eskatuko diot (tutoreari, orientatzaileari...).
- * ...

g) Diskriminazio portaera bat (matxista, homofobia, arrazista, xenofobia...) edo biolentzia eragin dezakeen portaera bat ikusten dugunean:

- * Argi gelditu behar da edozein motatako portaera umiliagarrien aurka nagoela. Nire ikasgelan egoera orotan tratatu berdintasuna sustatzen dugu eta gure harremanak errespetuan oinarrituta eraikitzen ditugu. Hori sumatu egin behar da, gure araua da.
- * Gure konfiantzako heldu batekin komentatuko dugu. Tutorearekin edo orientatzailearekin, kasu.
- * Ikaskideekin egoera komentatuko dugu, berdintasuna sustatzen duten jarrera demokratikoak babesteko aliantzak bilatzeko moduan. Portaera onartezinak dituen errespetatuko dugu, baina portaera hori argi eta garbi arbuatuko dugu.

h) Nire ikaskideetako bat gaizki pasatzen ari dela ohartzen banaiz:

- * Zer gertatzen zaion ulertzen ahaleginduko naiz. Nola sentitzen den pentsatuko dut. Beregan hurbildu eta saiatuko naiz ongi sentiarazten, behar badu bere arazoaz mintzatu dadin.
- * Bere lagunak izan daitezkeenekin hitz egingen dut, denon artean lagun diezaiozun.
- * Bere eskura jarriko natzaio, errespetuz eta nire onena emanez.
- * Arazoa serioa izan daitekeen susmoa badut, tutorearekin edo orientatzailearekin hitz egingen dut.

i) Jakiten badut Internet bidez (Tuentin edo Youtuben, adibidez), norbaitekin pasatzen ari direla.

- * Sufritzen egon daitekeenaren alde egingen dut.
- * Bere burua defendatzen lagunduko diot.
- * Nire konfiantzako pertsoneri komentatuko diet, ea zer irizten dioten.
- * Nire tutorearekin hitz egingen dut, ea pentsatzen eta ongi jokatzeko laguntzen didan.
- * *"Nire ikaskideetako bat gaizki pasatzen ari dela ohartzen banaiz"* ataleko gomendioei ere kasu emanen diet.

j) Ikaskideren baten hurbileko norbait hiltzen denean:

- * Tutoreari jakinaraziko diot. Beharbada jakinen du.
- * Ikasgelan jakinaraziko dut, eta agian gainerako ordezkarietara ere bai.
- * Pentsatuko dut egokia ote den tanatoriora edo hiletara joatea, loreak erostea, bisitan joatea, zerbait idaztea...
- * Serio pentsatuko dut nola lagundu ikaskide horri eta ikasgelako ekintza horren buru izanen naiz. Ataza honetan tutorearen aholkua entzuten dut. Deitzen ahal diot, edota tanatoriora edo etxera bisitan joan, hiletara joan eta ikaskidearengana hurreratu gero. Beste ikaskide batzuk edota irakasleak ere joatera susta ditzaket.
- * Egoera kontuan izanen dut klasera itzultzen denean. Ahaleginduko gara astunegiak izan gabe ikaskidea gure artean ongi sentiarazten, hots, adi egonen naiz eroso egon dadin eta errespetatu eginen dut.

k) Greba deitzen denean:

- * Gogoan izanen dut erabaki kolektibo gisa klasera ez joateko eskubidea DBHko 3.etik aurrera bakarrik onartzen duela legeak. 47/2010 Dekretuko hirugarren xedapen gehigarriak dio neurri horiek soilik hezkuntzaren gaineko erabakiekiko desadostasunekin lotutako gaietarako direla. Proposamen arrazoitua idatziz aurkeztu behar da bai ikastetxeko zuzendaritzan bai ordezkarien batzordean, gutxienez ere greba baino hiru eskola egun lehenago. Zuzendaritzan idatziz aurkeztu beharreko proposamenean agertu behar dira zergatia, deitzailea eta zer egunetan eta zer ordutan eginen den. Sinatu behar dute gutxienez DBHko 3.etik aurrerako ikasleen %15ek edo DBHko 3.etik aurrerako ordezkarien %75ek. Ikasleek bozketa sekretua eginen dute eta gehiengo absolutua atera beharko du onartua izateko. Ordezkarien batzordeak emaitzak jakinaraziko dizkio zuzendaritzari, ikasgelara, greba egin baino bi egun lehenago. Zuzendaritzak, prozesua eta emaitzak ikusirik, erabakiko du justifikaturik dagoen klasera ez joatea eta idatziz jakinaraziko die ikasleei, familiei eta guraso elkarteko buruari.

- * Batzarra ikastorduetan egin behar bada baimena eskatuko diot tutoreari, zuzendaritzak dagoeneko batzarra antolatu ez badu. Kontuan izanen ditut ikastaldearen batzarra egitearen gaineko iradokizunak.
- * Ahaleginduko naiz denek aukera izan dezaten beren iritzia adierazteko, gehiengoarena edo beste bat izan.

l) Ikasgelan gatazkaren bat dagoenean:

- * Bitartekotza bultzatuko dut. Gai naizela uste badut nik neuk burutuko dut, bestela, egin dezakeen beste norbait bilatuko dut.
- * Gatazka larria bada, tutoreari esanen diot edo ikastetxeko bitartekotza taldeari jakinaraziko diot.

m) Ikastetxean zerbait bultzatu nahi badut:

- * Amesten dut gure ikastetxea nolakoa izanen litzatekeen nik proposatuko dudana lortzekotan.
- * Ikaskideen artean aliatuak bilatuko ditut, eta amets eta ideiak komentatu eta partekatuko ditut haiekin.
- * Irakasleen artean aliatuak bilatuko ditut.
- * Proposamen bat idatziko dut, hau azalduz:
 - Helburuak (zer lortu nahi dudan egitasmoarekin).
 - Abantailak eta desabantailak.
- * Izanen ditugun beharrak. Beharrianak materialak eta pertsonalak izaten dira.
- * Zuzendariari eskaera gutuna idatziko diot eta proposamena atxikiko. Zuzendariaren eskura geldituko naiz, gaiari buruz hitz egin nahi badu.

E. Jazarpena (*bullying*)

KONTZEPTUAK ARGITZEN: BERDINEN ARTEKO JAZARPENA

Tratu txar mota bat da, ondoko ezaugarriak dituena:

- ▶ Nahita egina.
- ▶ Min egiten du.
- ▶ Ikasle bat edo ikasle talde bat (neskak zein mutilak) ahulagoa den norbaiten aurka jarduten dute.
- ▶ Denboran irauten du.
- ▶ Abusua dago jazarlearen aldetik.
- ▶ Erasoak kalte larria eragiten dio biktimari.
- ▶ Ikasle baten aurka egiten da, ez talde baten aurka

ESKOLA JAZARPEN MOTAK:

FISIKOA. Adibidea: Egunero, klasera sartzeraoan zain egoten zaizkio Kikori, kokotekoen eta "lasaigarrien" pasabidea egiteko. Kiko ahalegintzen da irakaslea ikasgelan dagoenean iristen, gaizki pasatzen ari da baina ez daki zer egin, ubelduren bat du eta gero eta min handiagoa ematen dio. Oso triste dago.

AHOZKOA. Adibidea: Miren lasai asko iraintzen dute, askok egiten dute hori, "mozola" eta "akoplatua" deitzen diote beste neskengana hurbiltzen denean. Mirenek egoera ez du batere gustuko baina ez daki handik nola atera, besteen desberdin sentitzen da, triste dago, sarritan du norbaitekin hitz egiteko gogoia baina honezkero ez daki norengana jo.

SOZIALA. Adibidea: Karla baztertzeko ados jarri balira bezala da. Aurrekoan irteteko geratu ziren baina Karlari ez zirela irtengo esan zioten. Gertatuaren berri izan zuenean Karla triste-triste, nahasita eta bakarrik sentitu zen.

ZEHARKAKOA. Adibidea: Mutil batzuek beste batzuk konbentzitu dituzte Mikel izorratzeko, eta baita mehatxatzeko ere. Mikel oso galduta, bakarrik, triste, nahasita sentitzen da. Ez du ulertzen zer ari zaion gertatzen.

ZIBERJAZARPENA. Adibidea: Izarrek Luzia iraindu du Tuentin, gainerakoek Luzia iraintzen jarraitu dute eta azkenean mundu guztiak izan du irain eta mehatxuen berri. Luziak Tuenti irekitzen duen bakoitzean, triste-triste eta suminduta sentitzen da

→ **Hainbat jazarpen maila daude; maiz eskuetatik ihes egiten du egoerak. Sufrimendu handia eragiten ahal du eta batzuetan, modu argian ez bada ere, estortsioak eta mehatxuak izaten dira. Kasu guztietan jazarpen psikologikoa gertatzen da.**

NAFARROAKO ARAUDIAK DIOENA:

204/2010 Foru Agindua:

Eskola jazarpena esaten zaio ikasle batek edo batzuek ikaskide bati hitzezko irainak, gizarte bazterketa, larderia psikologikoa edo/eta eraso fisikoak behin eta berriz eragiten dizkiotenean ematen den portaerari. Jazarpenezko portaera hori edozein unetan eta tokitan gertatzen ahal da, baita teknologia berriak erabiliz ere. Horretan, ikastetxe bateko zein batzuetako ikasleek har dezakete parte.

Ikastetxeak behartuak daude indarkeriazkoak eta sufrimendu eragileak izan daitezkeen gertaerak aztertzea, bereziki, eskola jazarpena gertatzen ari dela susmatzen dutenean. Hezkuntza erkidego guztiak argi izan behar du indarkeriazko gertaeren aurrean nahitaezkoa dela hezkuntza esku-hartzea.

Hezkuntza komunitateko edozein kide behartua dago jazarpen gertaeren eta bestelako indarkeriaren berri ematera zuzendaritzari, haien jakitun izanez gero.

47/2010 Foru Dekretua:

Pertsonak errespetatzea ikasleen betebeharra da. Betebehar horrek berekin dakar, besteak beste, egoera baketsua sustatu eta praktikatzea, indarkeria mota guztiak baztertuz.

Ikasle guztiak dute errespetatuak izateko eskubidea. Eskubide honen barruan sartzen da, besteak beste, eraso fisikoen, emozionalen, moralen edo bestelakoen kontrako babesa.

Bizikidetzarako bereziki kaltegarriak diren portaeren artean daude:

Irainak, kalumniak, ofentsak, isekak edo umiliazioak, laidoak, mehatxuak, indarkeria fisikoa edo bestelakoa, jazarpena...

Bizikidetzarako bereziki kaltegarria den portaera baten jakitun edo lekuko izatea eta zuzendaritza taldeari ez jakinaraztea.

Ariketa:

TALDEAN SOLAS EGINEN DUGU:

- ▶ **Ezagutzen duzue aipatu dugunaren antzeko zerbait? Zer gertatu da/zen?**
- ▶ **Azaldutako kasuetako bat antzeztuko dugu.** (Pertsonaiak: jazarle bat edo bi, biktima eta hiru lekuko)
- ▶ **Antzezenaren ostean galdera hauek erantzunen ditugu:**

ERASOTZAILEEN PAPERA EGIN DUTENENDAKO GALDERAK:

Zer egiten diot? Zer egin diot?
Zergatik egiten diot? Zergatik egin diot?
Nola sentitzen naiz?
Nire ustean, nola sentitzen da biktima?
Zer ari naiz irabazten eta zer galtzen?

BIKTIMAREN PAPERA EGIN DUENARENDAKO GALDERAK:

Zer egin didate? Zer egiten didate?
Zergatik egiten didate? Zergatik egin didate?
Zer egin dut hori merezi izateko?
Nola sentitzen naiz?

TALDEKOEN PAPERA EGIN DUTENENTZAKO GALDERAK.:

Zer egin dugu? Zer egiten ari gara?
Zergatik jokutzen dugu horrela?
Nola sentitzen gara?
Gure ustean, nola sentitzen da erasotzailea?
Gure ustean, nola sentitzen da biktima?

IKUSLEENTZAKO GALDERAK:

Nola jokatu du taldeak?
Zer ideia ematen ahal dizkiogu taldeari?
Zer eginen genuke talde horretako kideak bagina?

PARTE HARTZEN DUTEN PERTSONAK:

► ERASOTZAILEA

Edonor izaten ahal da erasotzaile. **Batzuetan** ezaugarri hauek ditu:

- Agresiboa eta oldarkorra.
- Trebetasun sozial eskasekoa.
- Erru sentimendu txikia du.
- Zail egiten zaio biktimaren sentimenduak ulertzea.
- Zail egiten zaio amorrua kontrolatzea.
- Bere harremanak gatazka iturri bezala ulertzeko joera.
- Bortitza.
- Zenbaitetan, autoestimu gutxikoa. Segurtasun itxura.
- Biktima baino indartsuagoa.
- Bere harreman pertsonaletan erantzun zakarrak.
- Zenbaitetan, biktimak baino zaharragoak.
- Ez dira ongi txertatuta egoten eskolan.
- Zenbaitetan, eskolako kontuetan interes gutxi dute.
- Familiako arazoak izaten ahal dira.
- Taldeetan gutxi maitatuak.
- Aise haserretzen dira.
- “Mutil gaiztoaren” ospea du.
- ...

► BIKTIMA

Edonor izaten ahal da biktima. **Batzuetan** ezaugarri hauek ditu:

- Mutila zein neska.
- Ahula, zalantzia, zuhurra, sentibera, lasaia, lotsatia, autoestimu gutxikoa, antsietate handikoa. Erasoko duten beldur da.
- Zenbaitetan mugimenduen koordinazio txarra. Zenbaitetan, erraz egiten du negar.
- Etxean denbora asko ematen du.
- Asertibitate gutxi.
- Babestuegia.
- Txikiagoekin egoteko joera.
- Ez da erasotzailea (probokazio jarrerak izaten ahal diren arren).
- Batzuetan badi zerbait diferentea bere irudian.
- Zenbaitetan, noten jaitsiera.
- Gustu desberdinak.
- Zenbaitetan, ezohiko sexu-joera.
- Beste kultura talde batzuetatik etorria.
- ...

► TALDEA

Taldearen gaia jazarpen kasuen testuinguruan lantzeko lantaldeak eratuko ditugu, gehienez ere sei lagunekoak. Lantaldeetako pertsonak adin desberdinetakoak izanen dira eta ikastetxeko ikasmaila desberdinak ordezkatzeko dituzte.

Ariketa

Hona hemen jazarpen fenomenoaren aurrean lekukoek burutu ditzaketen ekintzak.

+ - Jazarpenaren onarpena	3 Onartzen du / ez du ezer egiten	4 Onartzen du / zerbait egiten du
	2 Ez du onartzen / ez du ezer egiten	1 Ez du onartzen / zerbait egiten du
- Onartzen mailatik etor daitekeen ekintza +		

Beraz, honelako pertsonak ditugu:

1. Jazarpena onartu ez eta gelditzen saiatzen direnak. (Ez dute onartzen / zerbait egiten dute)
2. Jazarpena onartu ez baina gelditzen saiatzen ez direnak. (Ez dute onartzen / ez dute ezer egiten)
3. Jazarpena onartzen dutenak baina bertan parte hartu gabe. (Onartzen dute eta ez dute ezer egiten)
4. Jazarpena onartu eta bertan parte hartzen dutenak. (Onartzen dute eta egiten zerbait egiten dute)

1. Zergatik baztertzen da edo ez da onartzen eta jarrera aktiboa da? Zergatik daude jazarpena onartu ez eta gelditzen saiatzen diren pertsonak?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Zergatik baztertzen da edo ez da onartzen baina jarrera pasiboa da? Zergatik daude jazarpena onartu ez baina gelditzen saiatzen ez diren pertsonak?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Zergatik onartzen da jarrera pasiboarekin? Zergatik daude jazarleak egiten duenarekin ados egon arren jazartzen ez duten pertsonak?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Zergatik onartzen da eta ekintza aktiboa da? Zergatik daude jazarpenarekin ados egon eta jazartzen duten pertsonak?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BESTE PERTSONA BATZUEK ERANTZUN ZUTENA:

1. Jazarpena onartu ez eta gelditzen saiatzen diren pertsonak daude. Biktimei laguntzen diete. Hori gerta daiteke...

- * Lagunak direlako.
- * Erantzukizunagatik.
- * Justiziarekiko jarrera positiboa dutelako.
- * Pertsona onak direlako...

2. Jazarpena onartu ez baina gelditzeko ezer egiten ez duten pertsonak daude. Biktimei ez diete laguntzen. Hori gerta daiteke...

- * Beldurra dutelako.
- * Beren arazoa ez dela uste dutelako.
- * Besteekin sartzen diren bitartean beraiek bakean utziko dituztela uste dutelako.

3. Jazarleak egiten duenarekin ados egon arren jazartzen ez duten pertsonak daude. Biktimei ez diete laguntzen. Hori gerta daiteke...

- * Beldurra dutelako.
- * Biktima ez delako oso ospetsua.
- * Biktimak probokatu egiten duelako (hor konpon, berak bilatu du)...

4. Jazarpena onartu eta jazartzen duten pertsonak daude. Min egiten dute. Delituzko jokabidea dute.

- * Probokazio bat izan delako.
- * Erasotzaileari edo erasoaren buruari beldurra diotelako.
- * Biktimak adiskide gutxi dituelako.

Taldean erantzuteko beste galdera batzuk:

Jazarpen kasu bat atzematen badugu...

1. Pertsonak garen aldetik zer egin behar dugu? Eta ordezkari bezala?

.....

.....

.....

.....

.....

2. Noiz esan behar diegu irakasleei?

.....

.....

.....

.....

.....

3. Zuen ustez, komeni da gaia bitartekotzara eramatea?

.....

.....

.....

.....

.....

4. Zer egiteko prest zaude?

.....

.....

.....

.....

.....

NIRE KONPROMISO PERTSONALA

Gai izanen zinateke bake eragile bezala konprometitzeko?

Saia zaitez zure konpromiso pertsonala idazten.

Gero, ongi iruditzen bazaizu, beste batzuekin partekatzen ahal duzu eta zurekin batera sinatzera ere gonbidatzen ahal dituzu. Beharbada honelako zerbait (zeureagotzat duzun beste konpromiso bat izan daiteke):

Nik,

*(e)k, urte ditut eta uste dut gai naizela nire bizitzan bakearen aldeko eta pertsonen eta gizataldeen arteko harreman onen aldeko hautua egiteko. Horrenbestez, **inoiz ez dut** honelakorik eginen:*

Balitzko gatazka egoeretan honela jardungo dut:

Ez dut inork sufri dezan utziiko hori galarazteko modua badut, nire kontzientziari galdetuko diot zer egin behar dudan eta modu kontsekuentean jardungo dut.

Lagunak nire konpromisoa partekatzerara gonbidatuko ditut, eta baita nirekin sinatzera ere.

F. Gatazken aurrean

Beti izanen ditugu gatazkak –normala da pertsonak batzen direnean–. Bizikidetzaren positibo eta baketsuak ez du esan nahi gatazkarik ez izatea, baizik eta gatazkak ahal den neurrian prebenitzea eta, gertatzen direnean, denen onura bilatuz ebazteko esku hartzea.

ZERK FUNTZIONATZEN DU?

GAINERAKOAK TRATATZEA ZU TRATATZEA NAHI ZENUKEEN MODUAN.

- ▶ Egin aurretik pentsatzea eta baretasuna lortutakoan aurre egitea.
- ▶ Zer egin ez bazaizu otutzen, bila ezazu konfiantzazko norbaiten aholkua; pertsona hori zure adinkidea zein heldua izaten ahal da. Pentsatzen lagunduko dizu.
- ▶ Zer egin argi duzunean, elkarrizketa erabili bi aldeentzako positiboa izanen den konponbidea beste pertsonarekin bilatzeko. Itunekin, akordioekin, konpromisoekin... lortuko duzu.
- ▶ Lortzen ez baduzu, eska ezazu bitartzekotza taldearen laguntza. Tutorearen bidez informa zaitez.
- ▶ Norbait gaizki pasatzen ari dela ikusiz gero, eskaini iezaiozu zure laguntza.

ZERK EZ DU FUNTZIONATZEN?

- ✘ Gatazkei ihes egiteak ez du funtzionatzen. Hobe da aurre egitea, bestela, lehenago edo geroago ihesak eta pasibitateak eramanen zaituzte sinestera zuk ezin duzula, ez dakizula, ez duzula balio...
- ✘ Bestearen modu berean erantzuteak. Bestearena ez bazaizu egokia edo bidezkoa iruditzen, ez du funtzionatzen. Besteak egiten duena gaizki badago, zuk egitean ere gaizki egonen da.
- ✘ "Mintzen banaute min egiteko eskubidea dut" pentsatzeak ez du funtzionatzen. Horrela jokatzearan lortzen dugun gauza bakarra harremana zakartzea eta bi aldeentzat ondorio txarrak ekartzea da. Esan daiteke liskarra hazi ahala hazten dela sufrimendua, eta egoera horretan konponbideak "ihes egiten digu" eta ez atzera ez aurrera gelditzen gara.
- ✘ Isiltzeak ez du funtzionatzen. Hobe da zerbaitek asko eragiten digunean hitz egitea. Lasai eta errespetuz adieraztea.

→ Zurekin sartzen badira eta horrek eragiten badizu, konfiantzako heldu batekin hitz egitea duzu onena.

Ezin badizute lagundu doako telefono honetara deitzen ahal duzu:

900 841 551

1. GATAZKA AZTERTZEKO GIDA

Hitz gutxitan laburtu, egunkariko titularra balitz bezala, gatazka:

Elementuak	"A" aldea	"B" aldea
1. PROTAGONISTAK: <i>Nortzuk dira protagonistak eta nolako eragina dute?</i>		
2. JARRERAK: <i>Alde bakoitzak zer eskatzen du?</i>		
3. HARREMANA: <i>Nolakoa da beren arteko harremana?</i> (txikia-handia, konfiantza-mesfidantza, laguntasuna-etsaitasuna, ihesa-aurre egitea, baretasuna-emozionaltasuna...)		
4. KOMUNIKAZIOA: <i>Erraz hitz egiten dute elkarrekin? Elkar iraintzen dute? Esamesak hedatu dira?</i>		
5. GATAZKAREN PROZESUA ETA UNEA: <i>Nola hasi zen?</i> <i>Noiztik irauten du?</i> <i>Zer egoeratan dago orain? (ez aurrera ez atzera, lasai, ernegagarria da...)</i> <i>Beste zer faktorek eragin dute?</i>		
6. EMOZIOAK ETA SENTIMENDUAK: <i>Alde bakoitza nola sentitzen da?</i>		
7. INTERESAK/BEHARRAK: <i>Zer da funtsean konpondu nahi dena?</i> <i>Alde bakoitzak zer eskatzen du eta zer behar du?</i>		
8. PRINTZIBIOAK EDO BALIOAK: <i>Alde bakoitzak dituen sinesmenak, irizpideak, pertsonen buruzko aurreusteak edo itxaropenak, mundua ulertzeko moduak edo arauak.</i>		
9. IZAN DAITEZKEEN KONPONBIDEAK: <i>Bakoitzak zer proposatzen du gatazka konpontzeko?</i>		

2. GATAZKAK KONPONTZEKO TREBETASUNAK

Toki lasaia bilatzea, ahots tonu eta bolumen lasaia erabiltzea, eta pertsonari entzutea bere sentimenduak adieraz ditzan utziz.

ENTZUMEN AKTIBOA:

1. Gertakariak:

- * Kontaidazu: "zer gertatzen zaizu?, zer gertatu zen lehenago?, ohikoa da?, noiz gertatzen da gehien?, norekin gehiago?, zergatik gertatzen da?, zergatik uste duzu jokatzeko duela horrela beste pertsonak...?"
- * Laburpena: "ongi ulertu badut, zera gertatzen da..."
- * "Kontatu nahi duzu ezer gehiago?"

2. Sentimenduak:

- * "Nola sentitzen zara?, zergatik?, zerk mintzen zaitu gehien?, bestearen zerk haserretzen zaitu?, haren beste zein gauza ez zaizkizu gustatzen?"
- * Laburpena: "hau da, zu sentitzen zara..."
- * "Nola uste duzu sentitzen dela bestea?, zergatik uste duzu jokatzeko duela horrela?"
- * Laburpena-ondorioa: "hau da, haserrarazten zaituen bestearen gauza bakarra da..."

3. Beharrak:

- * "Zuk zer eskatzen duzu?"
- * "Besteak zer beharko duela uste duzu?"

4. Konponbideak:

- * "Nola konpon daiteke?, zuk zer egin dezakezula uste duzu?"
(Aukeren zerrenda eginen da, entzuleak osa dezakeena).

5. Izan daitezkeen konponbideen azterketa:

- * "Zer gertatuko litzateke baldin eta...? Zein iruditzen zaizu errazena eta erabilgarriena?, zer egiteko prest zaude?, nola eginen duzu?"

Laburpena: "hau da, zera eginen duzu..."

3. ZER FALTA ZAIE LISKARZALEEI?

Jolasaldiko futbol partida. Jonek baloia jo behar zuela oreka galdu eta Erramuni ostikoa eman zion. Erramunek erantzun zion zaplada bat emanez eta astakirten deituta. Aldi berean Jon barkamena eskatu nahian ari zen. Jon oso triste gelditu da, negargura izugarria du, minduta dago eta Erramunek tratatu duen modua ez dela bidezkoa uste du. Gainera, tutoreak gertakaria ikusi eta biak zigortu ditu, bost atsedenaldi kenduta.

(Segura-tik egokitua)

ZER GERTATU DA?

1. Erramunek ulertu du Jonek nahita eman diola ostikada, min egiteko. Erramun ez da ostikadaren zergatiak aurkitzeko gai, baina saiatu ere ez da saiatu.

Liskarzaleek ez dakite gatazken zergatiak aurkitzen.

2. Erramuni burutik pasatu zaion aukera bakarra indarkeriaz erantzutea izan da, eta Jon iraindu eta jo du.

Liskarzaleek ez dakite gatazkak konpontzeko edo arazoei aurre egiteko aukerak bilatzen.

3. Indarkeriazko jazoerak Erramunek espero ez zituen bi ondorio izan ditu, ezin imajina zituenak: lagunaren tristura (horretaz ez da ohartu) eta tutorearen zigorra.

Liskarzaleak ez dira gai egiten ari direnaren ondorioak aurrez ikusteko.

4. Jon tristatu da baina Erramun ez da lagunaren sentimenduez ohartu.

Liskarzaleei zail egiten zaie bestearen tokian jartzea.

5. Seguruenik Erramunek hainbat gauza behar ditu, adibidez, partida irabaztea, jolasaldiak izatea, Jonen laguna izaten jarraitzea... baina seguruenik Erramunek ez daki hori guztia lortzeko zer egin. Bere amorrua ez du ongi bideratu.

Liskarzaleek estrategiarekin arazoak izaten dituzte, ez dute jakiten behar dutena lortzeko zer egin.

4. INDARKERIARIK GABE ETA ERAGINKORTASUNEZ KOMUNIKATZEKO LEHEN URRATSAK:

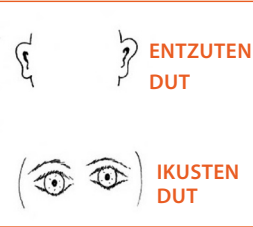
ZERTAN OINARRITUTA...?

... HITZ EGITEN DUT? / ENTZUTEN DUT?

... HITZ EGITEN DUT? / ENTZUTEN DUT?

Benetan gertatu den gauzan oinarrituta?

Ikusi edo entzun diren gauzetan oinarrituta.

Gauzak berdin gertatu dira biendako.

Benetan gertatu den gauzan oinarrituta?

Ikusi edo entzun diren gauzetan oinarrituta.

Nire buruan oinarrituta?

Nire ustez gertatu dena, pertsoneri buruz pentsatzen nuena, uste dudana, nire ustez besteek pentsatzen dutena... aintzat hartuta? Nire usteetan oinarrituta hitz egitea da.

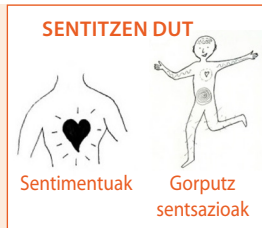
Gertatutako gauzei buruz desberdin pentsatzen dugu.

Zure buruan oinarrituta?

Zure ustez gertatu dena, pertsoneri buruz pentsatzen zenuena, uste duzuna, zure ustez besteek pentsatzen dutena... aintzat hartuta? Zure usteetan oinarrituta hitz egitea da.

Nire bihotzean oinarrituta?

Gertakari konkretu hori jazo denean nigan sortu diren sentimendu eta emozioetan oinarrituta.

Gauzak desberdin ikusten ditugu, bakoitzarengan sortzen dituzten sentimendu eta emozioen arabera.

Zure bihotzean oinarrituta?

Gertakari konkretu hori jazo denean zugan sortu diren sentimendu eta emozioetan oinarrituta.

Nire sabelean oinarrituta?

Nire beharretan, nik behar dudanean oinarrituta.

Komeni da pertsona bakoitzak modu irekian esatea zer behar duen eta bestearen beharrak entzutea, ea horrela, denon artean, behar horietarako guztietarako irtenbideak aurkitzen ditugun.

Zure sabelean oinarrituta?

Zure beharretan, zuk behar duzunean oinarrituta.

(Ana Santiago eta Lourdes Ulaciaren lanetik moldatua)

Agenda

20 /20 Ikasturteko agenda

1. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

IRAILA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

2. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

IRAILA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

3. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

IRAILA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

4. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

IRAILA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

5. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

IRAILA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

1. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

URRIA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

2. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

URRIA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

3. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

URRIA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

4. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

URRIA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

5. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

URRIA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

1. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

AZAROA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

2. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

AZAROA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

3. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

AZAROA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

4. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

AZAROA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

5. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

AZAROA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

1. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

ABENDUA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

2. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

ABENDUA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

3. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

ABENDUA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

4. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

ABENDUA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

5. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

ABENDUA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

1. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

URTARRILA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

2. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

URTARRILA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

3. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

URTARRILA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

4. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

URTARRILA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

5. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

URTARRILA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

1. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

OTSAILA

OTSAILA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

2. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

OTSAILA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

3. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

OTSAILA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

4. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

OTSAILA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

5. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

OTSAILA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

1. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

MARTXOA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

2. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

MARTXOA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

3. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

MARTXOA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

4. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

MARTXOA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

5. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

MARTXOA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

1. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

APIRILA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

2. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

APIRILA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

3. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

APIRILA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

4. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

APIRILA			
osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

5. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

APIRILA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

1. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

2. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

3. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

4. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

5. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

1. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

EKAINA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

20 /20 Ikasturteko agenda

2. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

3. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

EKAINA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

4. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

EKAINA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

20 /20 Ikasturteko agenda

5. ASTEA			
Orduak:	astelehena	asteartea	astezkena
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Oharrak:

.....

.....

.....

EKAINA

osteguna	ostirala	larunbata	igandea

.....

.....

.....

.....

Kontaktu interesgarriak

TELEFONO GARRANTZITSUAK :

- ▶ Gazteen Arretarako Zerbitzua: **848 423 900**
- ▶ Nafarroako Gazteriaren Institutua / Yanguas y Miranda 27, behea (autobus geltokiaren parean). Bertara joan zaitezke edo telefonoz deitu: **848 423 900**; posta elektronikoa, faxa, twitter, facebook, tuenti edo google+ ere erabiltzen ahal dituzu.

http://www.navarra.es/home_es/Temas/Juventud/

- ▶ Beste telefono batzuk :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

JAZARPEN KASUETARAKO TELEFONOA ETA WEBGUNEA:

www.pnte.cfnavarra.es

(Hezkuntza Departamentuko Bizikidetzarako Aholkularitza)

900 841 551

convive@cfnavarra.es

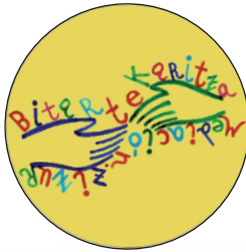

SOMOS MEDIADORES/AS

Ayudamos a resolver CONFLICTOS, y tú?

Bitartekaritzako Behatokia
Observatorio de Mediación

Bitartoki

ADOSTUZ
Leitzako Amazabal BHIko
Bitartekaritza taldea

